

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4356/24
26.9.2025. године
Београд

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Филиповић, председника већа, Весне Дамјановић и Весне Павловић-Нинковић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Вељко Милосављевић, адвокат из Велике Плана, ул.Пионирска бр.6, против тужених Општине Велика Плана, чији је законски заступник Општинско правобранилаштво Општине Велика Плана и Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Пожаревцу, ул.Јована Шербановића бр.4, ради утврђења права службености пролаза, одлучујући о жалбама тужених изјављеним против пресуде Основног суда у Великој Плани П 575/24 од 27.2.2024. године, у седници већа одржаној дана 26.9.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Великој Плани П 575/24 од 27.2.2024. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужилаца и утврђено право службености пролаза путем одржаја у корист повласне кп.бр.... њива треће класе од 1.40.23ха и њива четврте класе од 50,73 ара, уписана у л.н... КО ... са сувласничким уделима од по 1/2 тужиоца АА и ББ, на терет послужне кп.бр..., уписане са власништвом у л.н.бр... КО ... у корист Општине Велика Плана, као носиоца јавне својине са уделом од 300/3225 и тужене Републике Србије као носиоца државне својине са уделом од 2925/3225 путем пролаза-прилазни пут од улице ... до кп.бр... КО ... преко кп.бр. ... КО ... у површини од 3,59 ари дефинисана следећим детаљним тачкама: источном катастарском међом почев од крајње јужне тачке те међе означене детаљном тачком Д 44221 па даље према северу истом катастарском међом у дужини од 2,23м до детаљне тачке 1, од те тачке даље према северу истом катастарском међом у дужини од 0,89м до детаљне тачке 2, од те тачке даље према северу у дужини од 6,87м до детаљне тачке 3, од те тачке даље према северу у дужини од 22,15м до детаљне тачке Д 44222, од те тачке даље према северу у дужини од 3,78м до детаљне тачке 4, од те тачке даље према северу у дужини од 10,24м до детаљне тачке 5, од те тачке даље према северу у дужини од 12,46м до детаљне тачке 6, од те тачке даље према северу у дужини од 13,45м до детаљне тачке 7, од те тачке према северу у дужини од 7.15м до детаљне

тачке Д 44693, од те тачке даље према северу у дужини од 2,27м до детаљне тачке Д 44213, од те тачке даље према западу северном катастарском међом у дужини од 4,54м до детаљне тачке 8, од те тачке даље према југу правом линијом у дужини од 9,85м до детаљне тачке 9, где ширина пролаза износи 4,61м, од те тачке даље према југу правом линијом у дужини од 13,46м до детаљне тачке 10, где ширина пролаза износи 5,18м, од те детаљне тачке према југу правом линијом у дужини од 12,69м до детаљне тачке 11 која се налази на североисточном ћошку зида зграде, где ширина пролаза износи 2,27м, од те детаљне тачке правом линијом према југу дуж источног зида зграде задружног дома у дужини 10,27м до детаљне тачке 12, где ширина пролаза износи 3,50м која представља југоисточни ћошак зида зграде задружног дома, од те тачке правом линијом према југу у дужини од 25,91м до детаљне тачке 13, где ширина пролаза износи 5,21м, од те тачке правом линијом ка југу у дужини од 6,89м до детаљне тачке 14, где ширина пролаза износи 5,72м, од те тачке правом линијом ка југозападу у дужини од 0,95м до детаљне тачке 15, где ширина пролаза износи 6,06м, од те тачке правом линијом ка југозападу у дужини од 1,25м до детаљне тачке 16, од те тачке ка истоку јужном катастарском међом у дужини од 7,08м до детаљне тачке Д 44221, као почетне тачке, што су тужени дужни да трпе и признају по правоснажности ове пресуде. Ставом другим изреке обавезани су тужени, као солидарни дужници, да тужиоцима као солидарним повериоцима накнаде трошкове парничног поступка у износу од 446.300,00 динара у року од 8 дана од правоснажности пресуде.

Против наведене пресуде тужени су благовремено изјавили жалбе, побијајући исту у целости из свих законом прописаних разлога.

Апелациони суд у Београду је испитао побијану пресуду у смислу члана 386 ЗПП-а ("Сл.гласник РС" бр.72/11 са каснијим изменама и допунама), па је оценио да су изјављене жалбе основане.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су сувласници са уделом од по 1/2 идеалних делова на кат.парц. ...-њива 3. класе, површине 1.40.23 ха и њива 4. класе површине 50,73 ара, која представља послужно добро. Катастарска парцела ...-земљиште под зградом и другим објектом површине 7.27 ари и земљиште уз зграду и други објекат површине 24.98 ари, овде послужно добро, уписана је као државна својина Републике Србије са обимом удела од 2925/3225 и као јавна својина Општине Велика Плана са обимом удела од 300/3225, овде тужених. Тужиоци су уназад дуже од 50 година, лично и преко својих правних претходика, пешице и пољопривредним машинама до своје парцеле долазили (...) преко дела кп.бр... уз десну страну ове парцеле, источном катастарском међом, поред задружног дома гледано са улице, и нико их никада у томе није спречавао. Налазом вештака геодетске струке утврђен је правац пружања службености пута као и упућујућих праваца који су показани и били предмет обиласка суда на лицу места. Према налазу и мишљењу судског вештака геодетске струке, пут од јавне површине за пролаз до парцеле тужилаца пролази преко кат.парцеле тужених (кп.бр...) на начин како је означено на скици у мерама и границама, а затим и преко кат.парцела бр... и ..., да тужиоци за пролаз преко кат.парц.бр.... не би морали да користе за прилаз својој парцели, али би у том случају ширина пута којим пролазе била мања, односно уместо 3,30м ширина пута би била 2,80 м, у којој варијанти тужиоци не би могли да пролазе комбајном преко кат.парц.тужених (кп.бр...) док би свим осталим пољопривредним машинама могли да пређу преко

кат.парц.... Вештачењем је даље утврђено да тужиоци не могу да дођу до своје парцеле (послужног добра) а да не прођу кроз кат.парц.бр... јер се природно ова парцела и пут који пролази кроз кат.парц.бр... (у својини тужених) наслањају на кат.парц.бр... (у својини тужилаца-повласно добро), а осим тога суседна кат.парц.бр... је ограђена дрвеном оградом, тако да ни у тој варијанти не би могли да заобиђу кат.парц.бр....

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су се у конкретном случају стекли законски услови у погледу времена потребног за стицање права службености пролаза одржајем, с обзиром да пролаз преко парцеле тужених за долазак до своје парцеле лично и преко својих правних претходника користе у периоду дужем од 20 година, па је применом одредаба чл.49 у вези са чл.51 и 54 Закона о основама својинско правних односа одлучио као у ставу првом изреке побијане пресуде. Приликом одлучивања, првостепени суд је имао у виду да тужбом нису обухваћени власници кат.парц.бр... и ... КО ..., али је оценио да та околност није од значаја за доношење одлуке јер се у конкретном случају ради о фактичком вршењу права стварне службености у одређеном временском периоду где суд само констатује испуњеност законских услова за стицање овог права одржајем, при чему суд не води рачуна ни о начелу рестрикције, тим пре што се службеност утврђује у оном обиму, мерама и границама у којима је коришћена у за то прописаном периоду, при чему се власник послужног добра није противио обиму коришћења своје парцеле, па како у конкретном случају пресуда нема преображајно већ утврђујуће дејство то је закључио да у поступку утврђивања права службености (по основу уговора или одржаја) није потребно обухватити тужбом власнике осталих послужних парцела.

Међутим, оваква одлука првостепеног суда се за сада не може прихватити као правилна, јер је иста захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из чл.374 ст.2 тач.12 ЗПП-а, на шта основано указују тужени у жалби. Осим тога, ни све чињенице од којих зависи одлука у овој парници првостепени суд није потпуно и правилно утврдио, што је за последици имало и то да се за сада не може испитати правилност примене материјалног права, на шта се такође основано указује жалбеним наводима.

Наиме, тачно је да стварна службеност, као право власника повласног добра да за потребе своје непокретности врши одређене радње на непокретности другог власника (послужно добро), да се иста заснива правним послом, одлуком државног органа или одржајем сходно 51 ст.1 Закона о основама својинско правних односа те да се стиче одржајем када је власник повласног добра фактички остваривао службеност за време од 20 година а власник послужног добра се томе није противио сходно чл.54 истог закона. Међутим, осим протека времена потребног за стицање права службености пролаза одржајем, основаност тужбеног захтева зависи и од чињенице да ли су тужбом за утврђење тог права обухваћени сви власници послужних парцела преко којих се та службеност простире, а што је у конкретно случају првостепени суд пропустио да правилно утврди и цени.

У конкретном случају тужиоци АА и ББ, као сувласници повласног добра катастарске парцеле ... КО ... тужбеним захтевом траже да се утврди да су на основу одржаја стекли право службености пролаза преко парцеле тужених ... КО ..., као послужног добра. Вештачењем од стране судског вештака утврђено је да се та

службеност пролаза даље простире преко катастарских парцела ... и ... КО ... те да тужиоци не би могли да дођу до своје катастарске парцеле ... (повласно добро) а да не прођу кроз катастарску парцелу ... јер се иста природно са једне стране наслања на парцелу тужених бр... а са друге стране на парцелу тужилаца ... пролаз комбајном омогућен је пролазом преко парцеле ... Имајући у виду наведено, а наиме чињеницу да тражена службеност за долазак до парцеле тужилаца, према налазу вештака и утврђеном чињеничном стању прелази преко кат.парц..., као и то да тужиоци не би могли да дођу до своје парцеле преко парцеле тужених ... а да не прођу преко кат.парц. ... с обзиром да се иста налази између повласне парцеле тужилаца и послужне парцеле овде тужених, то је нејасан и противречан стању у списима и датим разлозима закључак првостепеног суда да у поступку ради утврђивања права службености није потребно обухватити тужбом власнике свих послужних парцела. Ово посебно када се има у виду да стварна службеност, која због положаја повласног добра реално оптерећује неколико непокретности у власништву више лица, као што је то конкретно случај, за власника повласног добра фактички представља јединствено право и као такво захтева истоветно решење према свим титуларима стварног права на послужним катастарским парцелама. Дакле, како се службеност може остварити и имати сврху утврђивања (без обзира на то да ли је стечена одржајем или правним послом) само ако се иста утврди на свим парцелама преко којих се простире и ако се сви власници тих парцела обавезу на поштовање службености и дозвољавање тужиоцима њихово коришћење, првостепени суд је био дужан да утврди која лица су власници послужних парцела ... и ... КО ..., које нису обухваћене тужбом, односно да ли се наведене парцеле налазе у власништву тужених или трећих лица, а од које чињенице у конкретном случају зависи да ли су тужбом обухваћена сви власници послужних парцела и стим у вези и основаност тужбеног захтева према овде означеним туженим.

Надаље, првостепени суд је, а имајући у виду предмет тужбеног захтева, односно да тужбом није тражена службеност преко парцела бр... и ... КО ... те чињеницу да је стварна службеност правни однос између свакодобних власника повласног добра и послужног добра, пропустио да цени да ли овај материјално правни однос одређује правну природу супарничарства у овој парници, у смислу чл.211 ЗПП-а, о чему суд води рачуна по службеној дужности, и од каквог је значаја исти за доношење одлуке, па како на све напред наведене околности које су од значаја на доношење одлуке у овој парници, побијана пресуда уопште не садржи разлоге а дати разлози су нејасни, неразумљиви и противречни сами себи, то иста има недостатака због којих се не може испитати па је иста морала бити укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновни поступак.

Истовремено је укинута и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, јер иста зависи од коначног исхода спора у смислу чл.165 ЗПП-а.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити недостатке на које је указано овим решењем, тако што ће најпре утврдити да ли су тужени власници послужних парцела ... и ... КО ... преко којих пролази службеност пута до повласне парцеле тужилаца, односно у чијем власништву се налазе наведене парцеле и стим у вези да ли су тужбом обухваћени сви власници послужних парцела преко којих се простире спорни пут, након чега ће, а имајући у виду да тужбом за утврђивање права

службености пута морају бити обухваћени сви власници парцела преко којих се простире службеност пролаза, па и они који право службености не оспоравају, односно да ова лица морају бити учесници материјално правног односа који је предмет спора, сагласно одредби чл. 211 ст. 1 ЗПП-а, о постављеном тужбеном захтеву донети нову одлуку за коју ће дати јасне, разумљиве и на закону засноване разлоге.

Имајући у виду све напред изложено Апелациони суд у Београду је применом чл.391 ст.1 и 392 ст.2 ЗПП-а одлучено је као у изреци овог решења.

**Председник-већа судија
Весна Филиповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић